

T.C.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKANLIĞI

Tarih : 13.04.2020

Sayı : 20-014

Konu : Torba Yasa Teklifi Taslağı Hakkında

Bilindiği üzere, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından hazırlanan 62 maddelik Torba Yasa Teklifi Taslağı görüş alınmak üzere sivil toplum kuruluşlarına gönderilmiştir. Söz konusu taslakta, elektronik haberleşme sektörünü yakından ilgilendiren hükümler bulunmaktadır. Bunlardan, belki de en önemlisi, elektronik ortamda abonelik sözleşmesi yapılabilmesine imkân sağlamaya yönelik hükümlerdir.

Taslağın 59 ve 60 ıncı maddeleri ile 5809 sayılı EHK'nun 49 ve 50 inci maddelerinde değişiklik öngörülmüştür. Buna göre;

- Taslağın 59 uncu maddesi ile 5809 sayılı EHK'nun 49 uncu maddesinin 2.fıkrasında yer alan "imzalanırken" ibaresi "yapılırken" olarak değiştirilerek, abonelik sözleşmesinin ıslak imza ile tamamlanması gerekliliğini işaret eden hüküm ortadan kaldırılırken,
- Taslağın 60 ıncı maddesi ile 5809 sayılı EHK'nun 50.maddesinin 1.fıkrasına "İşletmeci tarafından imkan sağlanması ve tüketicinin de talep etmesi halinde; abonelik sözleşmeleri, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nda yer alan T.C. Kimlik kartının doğrulanmış kabiliyetleri kullanılarak elektronik ortamda da yapılabilir." eklemesi yapılarak, elektronik ortamda sözleşme bağlanması düzenlemeye çalışılmıştır.

İçinde bulunduğumuz salgın günlerinde, Türkiye Cumhuriyeti devletinin ısrar ve önemle kamuoyuna verdiği mesaj fiziksel temasın mümkün olduğunca sınırlanması, sosyal izolasyona gidilmesi, mümkün olan

her tür hizmetin “uzaktan” verilmesine yönelik tedbirlerin alınmasıdır. Bu çerçevede, öncelikle adalet ve eğitim hizmetleri olmak üzere, uzaktan hizmet sunum yöntem ve teknikleri giderek daha etkin bir şekilde kullanılmaya çalışılmaktadır.

Elektronik haberleşme sektörü başta olmak üzere, sınırlı sayıda işletmeci tarafından topluma sunulan temel kamu hizmetlerine yönelik işlem süreçlerinin de bu dönemde gözden geçirilmesi ve mümkün olduğunca uzaktan hizmet sunumu mantığı ile fiziki teması gerektirmeyecek bir şekilde tasarlanması bir zorunluluk halini almıştır.

Bu işlem süreçlerinde birebir teması gerektiren en önemli aşama sözleşmenin kuruluş aşamasıdır. Gelişen teknoloji ve altyapıya rağmen, ne yazık ki başta elektronik haberleşme sektörü olmak üzere bazı sektörlerde hala ıslak imza ile sözleşme kurulması esastır.

Bu durumun sürdürülemez hale gelmesi nedeniyle toplumda ortaya çıkan eleştiriler de gözetilerek, yasal düzenlemelerle abonelik veya benzeri sözleşmelerin uzaktan/mesafeli, elektronik ortamda tesisi sağlanmaya çalışılmaktadır. Nitekim görüşe açılan Torba Kanun’da birden fazla sektör için düzenleme yapılmaktadır.

İlk düzenleme bankacılık alanına dair olup, Tasarı’nın 16.maddesi ile 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’nun 76.maddesinde yapılan,

“... bankalar ile müşteriler arasındaki ilişkiler, yazılı şekilde veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ya da Kurulun yazılı şeklin yerine geçebileceğini belirlediği ve bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden gerçekleştirilebilecek diğer yöntemler yoluyla kurulacak sözleşmeler ile düzenlenir ve buna ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir. Bankalar ile bireysel müşteriler arasında akdedilecek sözleşmelerin şekil ve içeriğinde yer alması gereken asgari hususlar ile tip sözleşmelerin uygulanacağı işlemler Kurulun uygun görüşü alınarak kuruluş birlikleri tarafından belirlenir.”

değişiklikle uzaktan /mesafeli sözleşmelerin kuruluşuna dair bir belirleme yapılmıştır. Bu maddenin sonrasında, taslağın 17 ve 18 inci maddeleri ile banka ve kredi kartları sözleşmeleri ile faktöring ve finansman sözleşmelerinin “uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ya da Kurulun yazılı şeklin yerine geçebileceğini belirlediği ve bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden gerçekleştirilebilecek diğer yöntemler yoluyla” kurulması yasal bir hak olarak düzenlenmiştir.

Bankacılık alanında uzaktan, elektronik ortamda sözleşme kuruluşu bu şekilde düzenlenirken, 5809 sayılı EHK’na tabi sözleşmeler için getirilen hüküm ise,

“İşletmeci tarafından imkân sağlanması ve tüketicinin de talep etmesi halinde; abonelik sözleşmeleri, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu’nda yer alan T.C. Kimlik kartının doğrulanmış kabiliyetleri kullanılarak elektronik ortamda da yapılabilir.”

şeklinde olmuştur.

Karşılaştırıldığında, **bankacılık alanındaki sözleşmelerin fiziki temas olmaksızın, gerçekten “uzaktan” kuruluşu, iyi ve yeterli şekilde düzenlenmişken, elektronik haberleşme sektörü abonelik sözleşmelerinde, fiziki teması engellemek bir yana, daha da arttıracak şekilde, salt güvenlik kaygısı ile bir cümle yazılmış olduğu, sonucuna varılmaktadır.**

Buna göre, örneğin bu süreçte bireysel kullanımı artan internet aboneliği tesis etmek isteyen bir gerçek kişi, öncelikle yeni TC kimlik kartını almış olacak (eski kimlikler 2023 yılına kadar geçerli olduğu için yeni kimlik kartını almamış çok sayıda insan vardır), özel bir cihaz ile TC kimlik kartını okutacak, ardından abonelik kurabilecektir. **Bu işlem nerede yapılabilir? Evden yapılamayacağı açıktır.**

Abone olmak isteyen kişi evinden çıkacak, bir bayi veya şirketin merkezine gidecek, orada bu işlemleri yapabilecektir. Bunun hangi anlamda “elektronik” ortamda kurulan sözleşme olarak tanımlandığı anlaşılmadığı gibi, aylık binlerce yeni abonelik tesisinin söz konusu olduğu elektronik haberleşme sektörü açısından “fiziksel hareketliliğin engellenmesi”nin bu şekilde nasıl sağlanacağı sorusu da cevapsız kalmaktadır.

Elektronik haberleşme sektörü için yapılan önerinin, içinde bulunduğumuz koşullar kavranmaksızın, insanların ve işletmecilerin ihtiyaçları gözetilmeksizin getirildiği düşünülmektedir. **Önem açısından bankacılık sözleşmeleri ile elektronik haberleşme sektörü sözleşmeleri arasında bir öncelik de bulunmadığından,** bir alanda getirilen kolaylaştırıcı ve çözüme yönelik düzenlemenin, diğer alan için de geçerli olabileceği gerçeğinden yola çıkarak, Tasarı’nın 60.maddesinde yer alan

“İşletmeci tarafından imkân sağlanması ve tüketicinin de talep etmesi halinde; abonelik sözleşmeleri, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu’nda yer alan T.C. Kimlik kartının doğrulanmış kabiliyetleri kullanılarak elektronik ortamda da yapılabilir.”

hükmü yerine, Tasarı’nın 16-17-18 inci maddelerine uygun bir şekilde,

“Abonelik sözleşmeleri; yazılı şekilde veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ya da Kurum’un yazılı şeklin yerine geçebileceğini belirlediği ve bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden gerçekleştirilebilecek diğer yöntemler yoluyla kurulabilir.”

hükümünün getirilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, diğer pek çok sektör/alanda mümkün olan uzaktan/mesafeli elektronik sözleşme imkanı/hakkı, elektronik haberleşme sektörü ve hizmetleri için geçerli olamayacaktır.

Saygılarımızla,

Rıdvan UĞURLU
Genel Sekreter

Halil Nadir TEBERCİ
Yönetim Kurulu Başkan Vekili

TELKODER
Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği

Derneğimiz yazışmaları posta aracılığı ile yapılmayıp serbestlesme@telkoder.org.tr mail adresi üzerinden yapılmaktadır.